

RAFAEL GARCIA PERELLO*

Principi de precaució

Fa més de cent anys que se sap que la medicina realment efectiva és la preventiva. La rendibilitat de deu pessetes invertides en prevenció és superior a la de mil pessetes destinades a la cirurgia o a tractaments farmacològics.

Avui la despesa farmacèutica és un dels majors problemes del conseller de Sanitat de la Generalitat Valenciana. Fer que els usuaris paguen per les medecines que consumeixen és condemnar-los a pagar la manca de previsió dels gestors del passat. I hi ha tants interessos econòmics en joc, per part de les empreses multinacionals productores de fàrmacs i equips mèdics, que la pressió exercida sobre els polítics perquè continuen sense posar èmfasi en la salut pública són enormes. Tot això ens du a l'absurd d'enverinar-nos lentament, però inexorablement, mitjançant la ingestió i inhalació de tòxics tals com plaguicides, ftalats, metalls pesants, etc., per a després gastar quantioses sumes en operacions i tractaments químics que ja no poden tornar-nos la salut, sinó, tan sols, evitar que el desenllaç es produeisca de manera immediata.

Igualment succeeix dins de l'àmbit planetari amb el canvi climàtic. El desastre esdevingut aquests dies a Amèrica Central no es pot solucionar amb ajuda humanitària, però podria no haver tingut efectes tan devastadors si, el 1979, quan va tenir lloc a Brussel·les la primera cimera sobre canvi climàtic, s'hagueren adoptat mesures preventives per reduir les emissions de gasos amb efecte hivernacle.

Els greus problemes ocasionats pels abocadors, des de la contaminació dels aqüífers fins el soterrament de cases, com va ocórrer al poble de Bens (la Corunya), on una persona morí colgada pel fem, haurien de fer-nos pensar en la necessitat d'evitar que l'abocador de Dosaigües contamine el pantà de Tous, tal com adverteix l'informe del catedràtic de la Universitat Politècnica Juan Marco Segura.

La conservació de l'horta i la biodiversitat que aquesta assegura constitueixen una garantia d'a-

bastiment alimentari, en uns moments en què hi hauria prou amb una mala collita als EUA perquè una crisi alimentària assotara una dotzena de països i aguditzara les emigracions massives i la violència social. Per tant, conservar l'horta també constitueix una mesura de salut pública, sobretot si considerem que el concepte de salut, tal com el defineix l'OMS, no fa referència solament a la salut física, sinó també a la psicossocial. Així doncs, protegir la cultura tradicional "dels llauradors" es pot i s'ha de considerar com una mesura preventiva per protegir la salut de tota la població.

Els temes als quals podem aplicar aquest principi de prevenció són múltiples, des de la conservació dels centres històrics fins a la creació de noves infraestructures viàries. En definitiva, es

tracta d'evolucionar pel camí de la sostenibilitat, del qual, tal com demostra l'estudi d'Ernest Garcia i altres, el País Valencià (amb perdó) es troba cada vegada més allunyat.

A l'estat espanyol, en lloc d'actuar segons el principi de precaució, s'assumeixen cada vegada més impredecibles. Per exemple, la contaminació del parc de Doñana. Actuar segons el principi de precaució hauria volgut dir clausurar les mines abans que succeïra l'accident; en comptes d'això,

després de la catàstrofe, irreversible i irreparable, s'hi han alliberat bacteris modificats genèticament, mesura que ha creat encara més incerteses: els bacteris modificats poden alterar els bacteris autòctons?, poden afectar l'equilibri ecològic?, poden provocar malalties a l'ésser humà o altres éssers vius? Senzillament no ho sabem, ni nosaltres ni ningú, i per tant aquesta tecnologia no hauria de ser utilitzada. En tot cas, en la presa de decisions hauria de tenir-se en compte altres estaments de l'espectre social, però l'administració espanyola experimenta amb el medi ambient i alhora eludeix la necessària democratització que la ciència postnormal exigeix davant el perill que creen les noves tecnologies.

"A l'estat espanyol, en lloc d'actuar segons el principi de precaució, s'assumeixen cada vegada més impredecibles. La contaminació del parc de Doñana n'és un exemple."

* Portaveu d'Els Verds de València